

Bryssel den 17 maj 2021
(OR. en)

8807/21

**Interinstitutionellt ärende:
2020/0374(COD)**

**CODEC 701
COMPET 359
IA 88
MI 350
RC 22
TELECOM 207**

NOT

från: Coreper
till: Rådets generalsekretariat

Komm. dok. nr: 14172/20 + ADD 1-4 - COM(2020) 842 final

Ärende: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om öppna och rättvisa marknader inom den digitala sektorn (rättsakten om digitala marknader)
– Lägesrapport

I. INLEDNING

1. Den 15 december 2020 förelade kommissionen Europaparlamentet och rådet ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om öppna och rättvisa marknader inom den digitala sektorn (rättsakten om digitala marknader)¹.
2. Rättsakten om digitala marknader har tillsammans med rättsakten om digitala tjänster² föreslagits som en uppgradering och komplettering av de regler som styr digitala tjänster i Europeiska unionen och som en del av kommissionens europeiska digitala strategi *Att forma EU:s digitala framtid*.

¹ Dokument 14172/20 + ADD 1.

² Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en inre marknad för digitala tjänster (rättsakten om digitala tjänster) och om ändring av direktiv 2000/31/EG (dokument 14124/20 + COR 1 + ADD 1)

3. Förslagets mål är att, på grundval av artikel 114 i EUF-fördraget, säkerställa en öppen och rättvis digital sektor i allmänhet och öppna och rättvisa centrala plattformstjänster i synnerhet, för att främja innovation, högkvalitativa digitala produkter och digitala tjänster, rättvisa och konkurrenskraftiga priser samt hög kvalitet och urval för företag och slutanvändare i den digitala sektorn.
4. Europeiska datatillsynsmannen avgav sitt yttrande den 10 februari 2021³.
5. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén avgav sitt yttrande den 27 april 2021⁴.
6. I Europaparlamentet har ett slutligt beslut om ansvarigt utskott just fattats. Det huvudsakliga ansvariga utskottet är utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd (IMCO). Föredragande är Andreas Schwab (PPE, DE). Utskottet för ekonomi och valutafrågor (ECON) och utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE) har fått status som associerade utskott, medan utskotten LIBE, JURI, CULT och TRAN kommer att bidra till lagstiftningsprocessen med sina yttranden.
7. I uttalandet av den 25 mars 2021 uppmanade Europeiska rådets medlemmar medlagstiftarna att snabbt arbeta vidare med förslagen till en rättsakt om digitala tjänster och en rättsakt om digitala marknader, i syfte att stärka den inre marknaden för digitala tjänster genom att skapa ett säkrare digitalt område och lika villkor för att främja innovation och konkurrenskraft.

II. ARBETET I RÅDET

8. Den 16 december 2020, under det tyska ordförandeskapet, gav kommissionen arbetsgruppen för konkurrens en allmän översikt över förslaget. I slutet av maj 2021, under det portugisiska ordförandeskapet, kommer arbetsgruppen för konkurrens att ha behandlat förslaget vid 15 möten.
9. Inför diskussionerna i arbetsgruppen för konkurrens har det portugisiska ordförandeskapet delat upp förslaget i nio byggstenar (betecknandet av grindvakter, skyldigheter för grindvakter, genomförande av skyldigheter, framtida säkring, förordningens tillämpningsområde och medlemsstaternas roll, kommissionens utrednings- och övervakningsbefogenheter, efterlevnad, förfarandegarantier, genomförandeakter och delegerade akter).

³ Europeiska datatillsynsmannen – yttrande 02/21 av den 10 februari 2021.

⁴ INT/928 – EESC-2021-00127-00-00-AC-TRA

10. Den konsekvensbedömning som åtföljer detta förslag behandlades ingående vid arbetsgruppens möte den 14 januari 2021, med särskild inriktning på aspekter där delegationerna begärde ytterligare förtydliganden (särskilt om rättslig grund, betecknandet av grindvakter, samspelet mellan rättsakten om digitala marknader och annan lagstiftning, skyldigheter och regleringskostnader).
11. Arbetsgruppen för konkurrens slutförde den första fullständiga behandlingen av förslaget den 26 april 2021, så det förefaller lämpligt att rapportera om framstegen i diskussionerna till Ständiga representanternas kommitté (Coreper) med sikte på att informera konkurrenskraftsrådet den 27 maj 2021.

III. ARBETSLÄGE OCH VIKTIGA FRÅGOR

12. Även om medlemsstater har reserverat sina ståndpunkter i avvaktan på att de pågående diskussionerna slutförs har ordförandeskapet identifierat ett allmänt stöd bland medlemsstaterna för förslaget ambitionsnivå, dess övergripande mål och behovet av ett snabbt godkännande. Ordförandeskapet har särskilt konstaterat ett brett stöd för i) behovet av att finna en rimlig balans mellan å ena sidan snabba och flexibla förfaranden och å andra sidan rättssäkerhet med avseende på åtgärderna, ii) kombinationen av kvantitativa och kvalitativa trösklar för betecknande av grindvakter och iii) vikten av effektiva utredningsinstrument, med stöd av effektiva sanktioner.
13. På grundval av de diskussioner på arbetsgruppsnivå som hittills hållits har ordförandeskapet identifierat följande politiska och rättsliga huvudfrågor, vilka kommer att kräva ytterligare arbete under förhandlingarna:
 - a) **Medlemsstaternas roll i verkställandet av rättsakten om digitala marknader**
14. Medlemsstaterna erkänner allmänt att kommissionen bör ha en central roll i verkställandet av rättsakten om digitala marknader, men en majoritet av medlemsstaterna efterlyste ytterligare överväganden om medlemsstaternas roll, inbegripet behöriga nationella myndigheter, till exempel när det gäller att inleda marknadsundersökningar, marknadsövervakning och beslutsprocessen.
15. Flera medlemsstater har också identifierat ett behov av att klargöra ramen för samarbete och informationsutbyte mellan kommissionen och medlemsstaterna, särskilt i samband med genomförandet av artikel 1.7. Detta inbegriper den planerade rollen för rådgivande kommittén för digitala marknader samt deltagande av nationella konkurrensmyndigheter.

b) Delegerade akter

16. Enligt förslaget får kommissionen i särskilda fall (artiklarna 3.5 och 10) under vissa omständigheter (artikel 37) utfärda delegerade akter. Vissa medlemsstater uttryckte vissa tvivel om tillämpningsområdet för delegerade akter enligt förslaget, till exempel för att specificera metoden för kvantitativa tröskelvärden för betecknandet av grindvakter enligt artikel 3.
17. Samtidigt som ett betydande antal medlemsstater erkände behovet av framtidssäkring av de regler som är tillämpliga på grindvakter enligt rättsakten om digitala marknader, uttryckte de reservationer mot användningen av och tillämpningsområdet för delegerade akter för uppdateringen enligt artikel 10 av de skyldigheter som fastställs i artiklarna 5 och 6, inbegripet mot bakgrund av de regler som är tillämpliga på antagandet av delegerade akter.

c) Tillämpningsområde och rättslig grund för rättsakten om digitala marknader och samspel mellan rättsakten och annan lagstiftning

18. Förslaget innehåller en harmoniserad uppsättning regler för grindvakter på unionsnivå i syfte att säkerställa rättvisa och öppna marknader inom den digitala sektorn och därigenom bidra till en väl fungerande verksamhet på den inre marknaden genom att fragmentering undviks. Kommissionen förklarade att förslaget är ett komplement till befintliga regler och, när så är lämpligt, inte påverkar annan lagstiftning som är tillämplig på tillhandahållande av tjänster som omfattas av förslaget, vare sig på EU-nivå eller nationell nivå (artikel 1).
19. Medlemsstaterna har generellt sett erkänt behovet av harmoniserade regler, och flera medlemsstater har föreslagit ett förtydligande av förhållandet mellan förslagets mål och dess rättsliga grund.
20. Med hänsyn till rättssäkerhet och effektivitet har dessutom flera medlemsstater efterlyst större klarhet när det gäller samordningen mellan rättsakten om digitala marknader och andra EU-regler och nationella regler, såsom konkurrensreglerna, den allmänna dataskyddsförordningen⁵, förordningen om förbindelserna mellan plattformar och företag (P2B-förordningen)⁶ eller lagstiftning som rör immateriella rättigheter.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1)

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019 om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster (EUT L 186, 11.7.2019, s. 57).

d) Betecknande av grindvakter, skyldigheter och dialog om regleringsfrågor

21. Medlemsstaterna stöder i allmänhet huvudprinciperna i mekanismen för betecknandet av grindvakter, särskilt kombinationen av kvantitativa och kvalitativa kriterier. Vissa medlemsstater har föreslagit ändringar av vissa delar som rör betecknandet av grindvakter (artiklarna 3, 4 och 15). Utöver de frågor om användningen av delegerade akter enligt artikel 3.5 som nämns ovan har ett antal medlemsstater föreslagit ändringar av kriterier för beteckningsförfarandet, till exempel en betoning av behovet av att ta hänsyn till konglomeratstrategier som ett relevant inslag i den bedömning som leder fram till betecknandet av grindvakter.
22. Flera medlemsstater har också tagit upp frågor om de tidsfrister som gäller för marknadsundersökningar som rör betecknandet av grindvakter.
23. Medlemsstaterna visade starkt stöd för tydligt definierade och verkställbara skyldigheter, men vissa av dem efterlyste också justeringar av tillämpningsområdet och villkoren för vissa av de skyldigheter som anges i artiklarna 5 och 6, vilka utgör kärnan i förslaget. Detta gäller särskilt skyldigheter i fråga om interoperabilitet, dataportabilitet och tillgång till data. Vissa medlemsstater tog också upp behovet av en mer individanpassad strategi när det gäller införandet av skyldigheter, eftersom de måste återspegla grindvakternas olika affärsmodeller. Dessutom efterlyste flera medlemsstater större klarhet om vilka skyldigheter som gäller för nya grindvakter.
24. De skyldigheter som fastställs i artikel 6 omfattas av en ram för frivillig dialog (artikel 7) mellan grindvakterna och kommissionen för att underlätta fullgörandet av skyldigheterna i fall där grindvakternas genomförandeåtgärder kan kräva ytterligare specificering. I detta avseende har flera medlemsstater efterlyst en förstärkning av deras roll genom den rådgivande kommittén för digitala marknader. Några medlemsstater har föreslagit en möjlighet för grindvakter att använda sig av motiveringar rörande effektivitet och sakliga skäl för sitt beteende för att bättre ta hänsyn till den inverkan som grindvakternas beteende har på konsumenterna och den särskilda situationen för varje grindvakt. Andra medlemsstater ansåg att en sådan möjlighet skulle försvaga rättsakten om digitala marknader och göra dess genomförande mer tungrott, långsammare och mindre effektivt. Dessutom har vissa medlemsstater också betonat behovet av att klargöra samspelet mellan ramen för dialog om regleringsfrågor och förfaranden vid bristande efterlevnad.

25. Flera medlemsstater har också tagit upp frågor som rör omfattningen av de motiverade begäranden om tillfälligt upphävande av och undantag från skyldigheter som föreskrivs i artiklarna 8 och 9.
26. Enligt artikel 12 ska grindvakter informera kommissionen om förvärv av andra leverantörer av digitala tjänster för att ge underlag för översynen av grindvakternas status och övervakningen av trender rörande öppenheten. Flera medlemsstater har efterlyst en mer ambitiös text i detta avseende som skulle förbättra systemet för kontroll av företagskoncentrationer när det gäller grindvaktens förvärv. Kommissionen förklarade att ett sådant mål, och i synnerhet behovet av att ta itu med frågan om ”konkurrensdödande förvärv” inom den digitala sektorn, hanteras genom ändringen av kommissionens politiska strategi för medlemsstaternas hänskjutanden enligt artikel 22 i EU:s koncentrationsförordning. Flera medlemsstater föreslog att den information som samlas in genom denna skyldighet enligt artikel 12 bör ligga till grund för förfarandena för koncentrationskontroll på EU-nivå och nationell nivå, och föreslog ett motsvarande förtydligande i artikel 31, enligt vilken informationen endast får användas för de ändamål som avses i rättsakten om digitala marknader.

e) Övriga frågor

27. Till de övriga frågor som delegationerna tog upp för vidare diskussion hörde bland annat följande:
- Huruvida vissa skyldigheter bör ta hänsyn till grindvakternas ekosystem.
 - Marknadsundersökningarnas längd och tröskeln för avhjälpan åtgärder vid systematiskt bristande efterlevnad.
 - Tillämpningsområde och tröskel för interimistiska åtgärder.
28. Betydande framsteg har gjorts under det portugisiska ordförandeskapet, och delegationerna kommer att fortsätta att ingående analysera förslaget innehåll. Med tanke på förslaget komplexitet, dess effekter på den inre marknaden och på öppna och rättvisa marknader inom den digitala sektorn samt dess samband med andra instrument i unionsrätten och nationell lagstiftning krävs ytterligare arbete på teknisk nivå innan rådet kan fatta ett politiskt beslut, för vilket denna rapport utgör ett viktigt bidrag som lyfter fram de viktigaste frågorna. Det portugisiska ordförandeskapet har åtagit sig att nära samarbeta med det tillträdande slovenska ordförandeskapet för att underlätta en framtida kompromiss.

IV. SLUTSATSER

29. Rådet (konkurrenskraft) uppmanas att notera ordförandeskapets lägesrapport.
-